

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 719/2022
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 5 WRZEŚNIA 2022 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
NA 2023 ROK**

„Patrząc zawsze przed siebie, myśląc o tym, jak zrobić jeszcze więcej, osiągniesz stan umysłu, w którym nie ma rzeczy niemożliwych” /Henry Ford/

Naszym celem jest harmonijny rozwój regionu i poprawa jakości życia jego mieszkańców. Wieloletnie, bogate doświadczenie i dobre praktyki, które już mamy, upewniają nas w tym, że strategiczne cele rozwoju spełniają się poprzez działanie połączonych potencjałów – samorządności, siły inicjatyw obywatelskich, energii zaangażowanych wspólnot lokalnych i organizacji pozarządowych – oraz spajającej nas kulturze i wartościach. Zapraszamy do wspólnego działania.

Andrzej Buła
Marszałek Województwa Opolskiego

SPIS TREŚCI

Rozdział I.	Postanowienia ogólne	str. 4
Rozdział II.	Cel główny i cele szczegółowe Programu	str. 5
Rozdział III.	Zasady współpracy	str. 6
Rozdział IV.	Zakres przedmiotowy	str. 6
Rozdział V.	Formy współpracy	str. 6
Rozdział VI.	Priorytetowe zadania publiczne zlecane do realizacji podmiotom Programu	str. 8
Rozdział VII.	Okres realizacji Programu	str. 8
Rozdział VIII.	Sposób realizacji Programu	str. 8
Rozdział IX.	Wysokość środków przeznaczanych na realizację Programu	str. 9
Rozdział X.	Sposób oceny realizacji Programu	str. 9
Rozdział XI.	Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji	str. 10
Rozdział XII.	Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych	str. 11

Rozdział I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1. Ilekroć w Programie jest mowa o:

- 1) „**BIP**” - rozumie się przez to Biuletyn Informacji Publicznej Samorządu Województwa Opolskiego;
- 2) „**dotacji**” – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy;
- 3) „**Europejskim Budżecie Obywatelskim (EBO)**” - rozumie się przez to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego zakładający realizację zadań wybieranych w ramach otwartych konkursów ofert;
- 4) „**integracji**” – rozumie się przez to w szczególności realizację wspólnych projektów, partnerstwo, wymianę wiedzy i doświadczeń;
- 5) „**klastrach**” - rozumie się przez to skoncentrowaną przestrzennie (geograficznie) grupę przedsiębiorstw pochodzących z tego samego lub pokrewnych sektorów, a także instytucji i organizacji, powiązanych ze sobą siecią pionowych i poziomych zależności, konkurujących i współpracujących ze sobą;
- 6) „**klauzuli społecznej**” - rozumie się przez to uwzględnianie dodatkowych wymagań społecznych związanych z realizacją zadań publicznych oraz uwzględnianie aspektów społecznych przy warunkach określających możliwość realizacji;
- 7) „**komisji konkursowej**” – rozumie się przez to komisję o której mowa w art. 15 ust. 2a ustawy;
- 8) „**komórcie ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi**” - rozumie się przez to Biuro Dialogu i Partnerstwa Obywatelskiego Urzędu;
- 9) „**komórkach Urzędu**” - rozumie się przez to departamenty oraz inne samodzielne komórki organizacyjne Urzędu, współpracujące z podmiotami Programu;
- 10) „**konkursie**” – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy;
- 11) „**Partnerach**” – rozumie się przez to strony, których dotyczy niniejszy program współpracy, czyli Samorząd oraz podmioty Programu;
- 12) „**podmiotach Programu**” – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy;
- 13) „**Programie**” – rozumie się przez to Program współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok;
- 14) „**regrantingu**” - rozumie się przez to sposób realizacji zadania publicznego, określony w art. 16a ustawy;
- 15) „**ROPS**” - rozumie się przez to jednostkę organizacyjną Samorządu pn. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu;
- 16) „**Samorządzie**” - rozumie się przez to Samorząd Województwa Opolskiego;
- 17) „**społecznej odpowiedzialności biznesu**” (z ang. *CSR – Corporate Social Responsibility*) - rozumie się przez to koncepcję, według której przedsiębiorstwa dobrowolnie uwzględniają interesy społeczne i ochronę środowiska, a także relacje z różnymi grupami interesariuszy;
- 18) „**Urzędzie**” – rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego;
- 19) „**ustawie**” – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1327.);
- 20) „**województwie**” – rozumie się przez to obszar województwa opolskiego;

21) „Zarządzie” – rozumie się przez to Zarząd Województwa Opolskiego.

Rozdział II

CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

§2. 1. Cel główny Programu:

Pogłębienie współpracy Samorządu i podmiotów Programu w obszarze działalności na rzecz podnoszenia poziomu jakości życia mieszkańców regionu, kształtowania trwałych więzi społecznych oraz poczucia współodpowiedzialności za jego rozwój, a także wspomaganie zrównoważonego rozwoju województwa, zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

2. Cele szczegółowe Programu:

- 1) realizowanie zadań publicznych w sferze pożytku publicznego;
- 2) tworzenie warunków służących wymianie informacji pomiędzy Samorządem, a podmiotami Programu;
- 3) budowanie zdolności i rozwój potencjału podmiotów Programu oraz innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności poprzez:
 - a) wsparcie rozwoju oraz profesjonalizacji działań,
 - b) podejmowanie działań na rzecz wsparcia technicznego, instytucjonalnego i infrastrukturalnego,
 - c) wspieranie podmiotów Programu w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych,
 - d) tworzenie warunków do zwiększania aktywności podmiotów Programu,
 - e) wsparcie rozwoju aktywności obywatelskiej, w tym poprzez organizację i promocję wolontariatu,
 - f) kształtowanie postaw i rozwój kompetencji liderów i liderów,
 - g) działania promujące budowanie relacji z innymi sektorami,
 - h) tworzenie strategii rozwoju i wpływu w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego regionu,
 - i) tworzenie warunków do integracji podmiotów Programu, a także do wzmocnienia i budowy nowych struktur partnerskich i federacyjnych,
 - j) przeprowadzanie badań i analiz kondycji sektora podmiotów Programu;
- 4) zwiększenie transparentności i widoczności Polityki Spójności oraz partycypacji podmiotów Programu, a za ich pośrednictwem mieszkańców regionu, we wdrażaniu funduszy europejskich;
- 5) wsparcie i współpraca z podmiotami Programu w organizowaniu wydarzeń o charakterze szkoleniowym, społecznym i charytatywnym;
- 6) wsparcie i współpraca z podmiotami Programu w realizacji działań podejmowanych w sytuacjach kryzysowych;
- 7) podejmowanie działań na rzecz aktywizacji i rozwoju środowisk młodzieżowych i senioralnych;
- 8) realizowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na pielęgnowanie wielokulturowego dziedzictwa oraz integracji międzykulturowej;
- 9) podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju tolerancji, równości oraz różnorodności społecznej;
- 10) podejmowanie działań zmierzających do stosowania rozwiązań prośrodowiskowych przy realizacji zadań przez Podmioty Programu;

Rozdział III

ZASADY WSPÓŁPRACY

§3. Współpraca Samorządu z podmiotami Programu budowana jest zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy, w oparciu o następujące zasady:

- 1) **partnerstwa** – systematyczna i trwała współpraca z podmiotami Programu z wykorzystaniem dostępnych metod oraz środków, w ramach której Samorząd i podmioty Programu wspólnie planują, projektują, wdrażają oraz realizują określone działania i inicjatywy;
- 2) **pomocniczości** (subsydiarności) – rozumianej jako współpraca Partnerów, oparta na obopólnej chęci wzajemnych działań, uzasadnionych potrzebami lokalnej wspólnoty, dążących do skutecznej realizacji zadań publicznych;
- 3) **suwerenności stron** – Partnerzy respektują swoją niezależność, wspierają wzajemną działalność oraz umożliwiają realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
- 4) **efektywności** – rozumianej jako dążenie Partnerów do maksymalizacji korzyści społeczeństwa z realizowanych wspólnie zadań publicznych. W myśl tej zasady Samorząd będzie dokonywać wyboru najbardziej efektywnych sposobów realizacji zadań publicznych, proponowanych przez podmioty Programu, przestrzegając zasady uczciwej konkurencji oraz pamiętając o najefektywniejszym sposobie wykorzystania środków publicznych, a podmioty Programu będą gwarantować wykonanie zadań zleconych w sposób profesjonalny, efektywny i terminowy;
- 5) **jawności** – zakłada, że Partnerzy wzajemnie udostępniają sobie informacje na temat obszarów swojego działania, które są istotne z punktu widzenia budowania wysokiej jakości partnerstwa;
- 6) **uczciwej konkurencji** – rozumianej jako stosowanie jednakowych i transparentnych zasad wobec wszystkich podmiotów Programu.

Rozdział IV

ZAKRES PRZEDMIOTOWY

§4. 1. Współpraca Samorządu z podmiotami Programu dotyczy zadań określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, w obszarach odpowiadających zadaniom własnym Samorządu, w szczególności w zakresie realizacji priorytetowych zadań publicznych wskazanych w § 6 Programu.

2. Realizacja Programu powinna uwzględniać założenia Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 oraz wszystkich dokumentów strategicznych i sektorowych przyjętych przez organy Samorządu i obowiązujących w czasie funkcjonowania Programu.

Rozdział V

FORMY WSPÓŁPRACY

§5. 1. Współpraca Samorządu z podmiotami Programu może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy.

2. Współpraca o charakterze finansowym realizowana jest poprzez:

- 1) powierzenie lub wsparcie realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w ramach umów jednorocznych lub wieloletnich;
 - 2) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu w formule regrantingu;
 - 3) w zależności od sytuacji finansowej Samorządu, wyodrębnienie środków finansowych na działania z zakresu polityki młodzieżowej i senioralnej;
 - 4) w zależności od sytuacji finansowej Samorządu, umożliwienie udzielania podmiotom Programu pożyczek na realizację zadań publicznych, w tym na prefinansowanie środków europejskich;
 - 5) realizację projektów na rzecz podmiotów Programu, w tym w partnerstwie z nimi, finansowanych ze źródeł zewnętrznych.
3. Współpraca o charakterze pozafinansowym realizowana jest w szczególności poprzez:
- 1) konsultowanie z podmiotami Programu projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
 - 2) wzajemne i wszechstronne informowanie się Partnerów o kierunkach planowanej i realizowanej działalności;
 - 3) tworzenie wspólnych zespołów i grup roboczych o charakterze doradczym i inicjatywnym;
 - 4) zawieranie umów o wykonanie inicjatywy lokalnej z podmiotami Programu na zasadach określonych w ustawie;
 - 5) Zawieranie umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079), porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079). upowszechnianie wiedzy na temat tworzenia klastrów, społecznej odpowiedzialności biznesu i stosowania klauzuli społecznej;
 - 6) promowanie działań podejmowanych przez Partnerów w sferze pożytku publicznego, w tym przekazywanie materiałów promocyjnych podmiotom Programu;
 - 7) organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, seminariów, wyjazdów studyjnych dla podmiotów Programu;
 - 8) organizowanie konkursów promujących najlepsze organizacje pozarządowe z terenu województwa oraz osoby działające na rzecz dobra wspólnego oraz postawy prospołeczne;
 - 9) organizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację;
 - 10) współorganizację przedsięwzięć z podmiotami Programu;
 - 11) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy podmiotów Programu w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej;
 - 12) pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez podmioty Programu;
 - 13) pomoc merytoryczną pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Samorządu;
 - 14) obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Opolskiego inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu;
 - 15) wsparcie rzeczowe podmiotów Programu;
 - 16) nieodpłatne udostępnianie, w miarę możliwości, pomieszczeń lub sprzętu Urzędu;
 - 17) udzielanie rekomendacji podmiotom Programu współpracującym z Samorządem, które

ubiegają się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z innych źródeł.

Rozdział VI

PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE ZLECANE DO REALIZACJI PODMIOTOM PROGRAMU

§6. W okresie realizacji Programu, planuje się zlecenie podmiotom Programu realizację zadań publicznych szczegółowo określonych w „Zestawieniu priorytetowych zadań publicznych na 2023 rok”, stanowiącym załącznik do Programu.

Rozdział VII

OKRES REALIZACJI PROGRAMU

§7. Program realizowany jest od dnia **1 stycznia 2023 roku** do dnia **31 grudnia 2023 roku**.

Rozdział VIII

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

§8. 1. Program jest realizowany we współpracy z podmiotami Programu oraz Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego przez:

- 1) Sejmik Województwa Opolskiego;
- 2) Zarząd Województwa Opolskiego;
- 3) komórki Urzędu;
- 4) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu lub inne jednostki organizacyjne samorządu województwa opolskiego.

2. Program jest realizowany w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji:
 - a) w ramach otwartych konkursów ofert poprzez zawieranie umów rocznych i/lub wieloletnich, w tym z wykorzystaniem form finansowych w postaci regrantingu,
 - b) z pominięciem otwartych konkursów ofert w trybie art. 19a ustawy,
 - c) w trybach określonych w innych przepisach;
- 2) realizację różnorodnych form współpracy, szczegółowo określonych w § 5 ust. 2 i 3 Programu.

3. Komórki Urzędu oraz ROPS lub inne jednostki organizacyjne samorządu województwa opolskiego prowadzą bezpośrednią współpracę z podmiotami Programu, która w szczególności polega na:

- 1) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert dla podmiotów Programu na realizację zadań finansowanych ze środków Samorządu;
- 2) sporządzaniu sprawozdań z finansowej i pozafinansowej współpracy z podmiotami Programu;
- 3) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy z podmiotami Programu;
- 4) udziale swoich przedstawicieli w spotkaniach i szkoleniach dla podmiotów Programu, dotyczących współpracy.

4. Do dnia 15 stycznia 2023 r. komórka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, we współpracy z pozostałymi komórkami Urzędu oraz ROPS lub innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa opolskiego, opracowuje oraz publikuje w BIP harmonogram ogłaszania konkursów,

który podlega bieżącej aktualizacji w okresie obowiązywania Programu.

Rozdział IX

WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

§9. Samorząd na realizację Programu w 2023 roku planuje przeznaczyć środki finansowe w wysokości co najmniej **8 000 000 zł.**

Rozdział X

SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

§10. 1. Komórki Urzędu oraz ROPS lub inne jednostki organizacyjne samorządu województwa opolskiego, prowadzą stały monitoring w zakresie realizacji założeń Programu. Wnioski z monitoringu przedstawiane są na bieżąco Zarządowi.

2. Komórka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, we współpracy z pozostałymi komórkami Urzędu oraz ROPS lub innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa opolskiego, opracowuje sprawozdanie z realizacji Programu.

3. Sprawozdanie o którym mowa w ust. 2, sporządzane jest na podstawie oceny realizacji Programu.

4. Narzędziami wykorzystywanymi w ocenie realizacji Programu są w szczególności:

- 1) raporty z finansowej i pozafinansowej współpracy z podmiotami Programu, sporządzone przez komórki Urzędu oraz ROPS lub inne jednostki organizacyjne samorządu województwa opolskiego, odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań i działań wymienionych w Programie;
- 2) informacje o zadaniach realizowanych przez jednostki organizacyjne Samorządu we współpracy z podmiotami Programu w zakresie innym niż określono w Programie;
- 3) kwestionariusz ankiety skierowany do podmiotów Programu, w celu wyrażenia uwag, opinii i wniosków dotyczących realizacji Programu;
- 4) wnioski z bieżącej analizy działań prowadzonych przez Samorząd oraz podmioty Programu.

5. Do oceny realizacji Programu stosuje się wskaźniki jakościowe i ilościowe, uwzględniające w szczególności osiągnięte rezultaty realizowanych zadań.

6. Wskaźnikami jakościowymi realizacji Programu są opinie, uwagi, publikacje i inne materiały pozwalające ocenić realizację Programu w kontekście osiągnięcia jego celu głównego oraz celów szczegółowych.

7. Wskaźnikami ilościowymi realizacji Programu są w szczególności:

- 1) szacunkowa liczba odbiorców realizowanych zadań publicznych;
- 2) liczba podmiotów Programu realizujących zadania we współpracy z Samorządem;
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Samorządu na realizację zadań publicznych;
- 4) liczba i różnorodność zadań publicznych realizowanych przy współpracy Samorządu z podmiotami Programu;
- 5) liczba przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu, którym udzielono patronatów Marszałka Województwa Opolskiego.

8. Przygotowany projekt sprawozdania z realizacji Programu, komórka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi przedkłada Zarządowi.
9. Zarząd przedkłada Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego projekt sprawozdania z realizacji Programu, celem zaopiniowania.
10. Zarząd do dnia 31 maja 2024 r. przedkłada Sejmikowi Województwa Opolskiego sprawozdanie z realizacji Programu i opublikuje je po przyjęciu przez Sejmik w BIP.
11. Organizacje pozarządowe mogą zgłaszać swoje uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji Programu. Uzyskane w czasie realizacji Programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje są wykorzystywane do usprawnienia bieżącej i przyszłej współpracy Samorządu z podmiotami Programu.

Rozdział XI

INFORMACJA O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU ORAZ O PRZEBIEGU KONSULTACJI

§11. Opracowanie projektu Programu oraz konsultacje przebiegają w następujących etapach:

- 1) przygotowanie projektu Programu przez powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Opolskiego Zespół roboczy ds. opracowania projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 rok, w skład którego weszli przedstawiciele komórek Urzędu oraz ROPS, a także przedstawiciele Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego;
- 2) przyjęcie uchwałą Zarządu projektu Programu i rozpoczęcie konsultacji;
- 3) zgłaszanie uwag przez podmioty Programu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia rozpoczęcia konsultacji;
- 4) opiniowanie projektu Programu przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego;
- 5) sporządzenie przez pracowników komórki ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi zestawienia uwag i wniosków zgłoszonych podczas konsultacji;
- 6) dokonanie analizy uwag i wniosków zgłoszonych podczas konsultacji i przygotowanie dla Zarządu zestawienia uwag z konsultacji;
- 7) rozpatrzenie przez Zarząd uwag i wniosków zgłoszonych przez uprawnione Podmioty podczas konsultacji oraz zapoznanie się z opinią Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego;
- 8) zamieszczenie sprawozdania z przebiegu konsultacji w BIP oraz w serwisie internetowym organizacji pozarządowych;
- 9) podjęcie przez Zarząd uchwały przyjmującej projekt uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie przyjęcia Programu współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok, a następnie skierowanie go pod obrady Sejmiku Województwa Opolskiego;
- 10) po uchwaleniu Programu przez Sejmik Województwa Opolskiego, publikacja w BIP.

Rozdział XII

TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH

§12. 1. Zarząd każdorazowo po ogłoszeniu konkursu powołuje, w drodze uchwały, komisję konkursową, która opiniuje oferty złożone w danym konkursie.

2. Komisja konkursowa pracuje w składzie co najmniej 5 osób z udziałem:

- 1) przedstawicieli Zarządu wskazanych spośród pracowników Urzędu lub pracowników ROPS lub pracowników innych jednostek organizacyjnych samorządu województwa opolskiego;
- 2) przedstawicieli podmiotów Programu.

3. Przedstawiciele podmiotów Programu, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wyłaniania są według następującego trybu:

- 1) Zarząd, do dnia 15 października każdego roku, na stronie internetowej Samorządu zamieszcza informację o naborze przedstawicieli podmiotów Programu z terenu województwa, na kandydatów do komisji konkursowych opiniujących oferty w konkursach, ogłaszanych w roku następnym. Do informacji dołącza się wzór zgłoszenia kandydata i wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na kandydowanie i pracę w komisjach konkursowych;
- 2) podmioty Programu, do dnia 30 października każdego roku, zgłaszają swoich przedstawicieli (maksymalnie dwóch), na kandydatów do komisji konkursowych opiniujących oferty w konkursach ogłaszanych w roku następnym;
- 3) Zarząd, do dnia 30 listopada każdego roku, po dokonaniu weryfikacji zgłoszeń i oświadczeń, przygotowuje „Listę kandydatów do komisji konkursowych opiniujących oferty w otwartych konkursach ofert”, ogłaszanych w roku następnym;
- 4) Zarząd, uwzględniając rodzaj zadań ogłoszonych konkursem, powołuje do komisji konkursowej przedstawicieli podmiotów Programu z „Listy kandydatów do komisji konkursowych opiniujących oferty w otwartych konkursach ofert”;
- 5) do składu komisji konkursowej nie będą powoływani przedstawiciele podmiotów Programu biorący udział w konkursie.

§13. 1. Zasady działania komisji konkursowych:

- 1) pracami komisji kieruje przewodniczący lub wiceprzewodniczący komisji;
- 2) komisja realizuje swoje działania jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej połowa jej składu, za wyjątkiem sytuacji dotyczących prac członków komisji w Generatorze eNGO;
- 3) komisja podejmuje decyzje w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów;
- 4) w pracach komisji nie mogą brać udziału osoby, które pozostają w stosunku prawnym lub faktycznym z podmiotami Programu składającymi ofertę w konkursie, a ich udział mógłby budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności;
- 5) każdy członek komisji przed rozpoczęciem jej działalności, zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia w sprawie, o której mowa w pkt 4;
- 6) do zadań komisji konkursowej należy:
 - a) ocena ofert pod względem formalnym i merytorycznym z uwzględnieniem kryteriów określonych w treści ogłoszonego konkursu,
 - b) przygotowanie dla Zarządu listy ofert, którym rekomenduje udzielenie dotacji wraz z propozycją podziału środków finansowych;
- 7) komisja rozpatruje oferty w terminie do 70 dni od ostatniego dnia składania ofert, z zachowaniem warunków określonych w art. 15 ustawy;

- 8) za udział w posiedzeniach komisji jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie, natomiast przysługuje zwrot kosztów podróży, zgodnie z uchwałą Zarządu;
 - 9) w sprawach nieuregulowanych w niniejszym punkcie stosuje się zapisy Regulaminu organizacji otwartych konkursów ofert na realizację zadań w sferze pożytku publicznego ogłaszanych przez Województwo Opolskie lub jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Opolskiego.
2. Komisja konkursowa może realizować swoje działania bez udziału osób wskazanych przez podmioty Programu w następujących przypadkach:
- 1) żaden podmiot Programu nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
 - 2) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej, lub
 - 3) wszystkie osoby powołane w skład komisji konkursowej podlegają wyłączeniu na podstawie art.15 ust. 2d lub art.15 ust. 2f ustawy.
3. Na wniosek przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego komisji, w pracach komisji mogą uczestniczyć z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.

Załącznik:

- Zestawienie priorytetowych zadań publicznych na 2023 rok.

Z-CIA DYREKTORA
BIURA DIALOGU I PARTNERSTWA
OBYWATELSKIEGO

Aleksandra Zwarycz

Skarbnik Województwa Opolskiego

Stanisław Mazur

Alice Bednorz

ZESTAWIENIE PRIORYTETOWYCH ZADAŃ PUBLICZNYCH NA 2023 ROK

1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób

Zadanie 1.1	
Nazwa zadania	Wspieranie i inicjowanie działań w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób
	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie działań na rzecz rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej, wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym; • Aktywizacja społeczna grup wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym organizacja imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym oraz spotkań świątecznych; • Wsparcie socjalne wypoczynku dzieci i młodzieży z ubogich i problemowych rodzin oraz/lub przebywających w pieczy zastępczej; • Wsparcie wypoczynku dzieci i młodzieży oraz organizacji warsztatów edukacyjnych dla dzieci Polaków zamieszkałych za granicą; • Wsparcie działań w zakresie gromadzenia i rozdawnictwa żywności osobom i instytucjom funkcjonującym w systemie pomocy społecznej; • Aktywizacja społeczna, edukacyjna, zdrowotna i kulturalna osób niesamodzielnych, w tym seniorów i osób niepełnosprawnych.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	ROPS

2. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zadanie 2.1	
Nazwa zadania	Organizacja i prowadzenie niepublicznego ośrodka adopcyjnego na terenie województwa opolskiego
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZD
Zadanie 2.2	
Nazwa zadania	Realizacja działań w zakresie wsparcia rodzin i systemu pieczy zastępczej

Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	ROPS

3. Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadanie 3.1	
Nazwa zadania	Wsparcie promocji, upowszechniania i rozwoju ekonomii społecznej
Realizacja	Podmioty Programu
Realizacja	ROPS

4. Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

Zadanie 4.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz wielokulturowego charakteru województwa
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO, DEP - PW

5. Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633,655,974 i 1079)

Zadanie 5.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań na rzecz ochrony i promocji zdrowia
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie występowaniu lub niwelowanie skutków chorób cywilizacyjnych; • Wspieranie działań w zakresie wzmocnienia świadomości prozdrowotnej mieszkańców; • Wspieranie działań promujących właściwe nawyki żywieniowe i aktywność fizyczną; • Prowadzenie edukacji zdrowotnej dot. chorób zależnych od stylu życia; • Realizacja działań mających na celu wspieranie zdrowia psychicznego wśród mieszkańców województwa, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia na rzecz dzieci i młodzieży; • Wspieranie działań i projektów dostosowujących systemy wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa między innymi poprzez promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu; • Wspieranie działań w zakresie opieki długoterminowej i hospicyjnej;

	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie działań w zakresie propagowania idei honorowego krwiodawstwa, zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZD

6. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

Zadanie 6.1	
Nazwa zadania	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej w województwie opolskim
Uwagi	Podstawa prawna: - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573, z późn. zm.), - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 850 z późn. zm.).
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZD, ROPS
Zadanie 6.2	
Nazwa zadania	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych
Uwagi	Podstawa prawna: - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.), - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 roku w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz.U z 2016 r. poz. 1945).
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZD, ROPS
Zadanie 6.3	
Nazwa zadania	Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych
Uwagi	Podstawa prawna: - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573, z późn. zm.), - rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 937).
Realizacja	Podmioty Programu i inne podmioty uprawnione na podstawie rozporządzenia w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Koordinacja	DZD, ROPS

7. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Zadanie 7.1	
Nazwa zadania	Wspieranie inicjatyw aktywizujących społeczności lokalne
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój lokalnych inicjatyw młodzieżowych; • Działania na rzecz integracji międzypokoleniowej i podtrzymywania tradycji regionu; • Inicjatywy ukierunkowane na rozwój aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej; • Inicjatywy integrujące społeczności lokalne; • Wspieranie zadań z zakresu „Opolskiej Wsi Przyszłości”; • Wspieranie działań z zakresu rozwoju wsi, w tym Programu Odnowy Wsi, jego uczestników i organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich m.in. poprzez organizację spotkań, szkoleń, warsztatów i konferencji; • Wspieranie działań promujących dziedzictwo kulinarne oraz produkty regionalne, tradycyjne i lokalne; • Wspieranie działań na rzecz promocji i wyłaniania wzorców działania na opolskich wsiach poprzez organizację konkursów, m.in. „Piękna Wieś Opolska”, „Fundusz sołecki - najlepsza inicjatywa”.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO, DWO
Zadanie 7.2	
Nazwa zadania	Realizowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na pielęgnowanie wielokulturowego dziedzictwa oraz integracji międzykulturowej
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DEP - PW

8. Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie

Zadanie 8.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań edukacyjnych i wychowawczych na rzecz mieszkańców województwa opolskiego
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie działań na rzecz rozwoju kompetencji transwersalnych; • Wspieranie działań na rzecz rozwoju kompetencji społecznych, obywatelskich i kulturowych, w tym również w kontekście wielokulturowego charakteru regionu; • Wspieranie działań na rzecz szeroko pojętego kształcenia ustawicznego; • Przeciwdziałanie skutkom postpandemicznym poprzez działania edukacyjno-wychowawcze.

Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DEP

9. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Zadanie 9.1	
Nazwa zadania	Wspieranie i upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie inicjatyw mających na celu rozwijanie kompetencji kulturowych dzieci i młodzieży z terenu województwa opolskiego; • Promocja twórców związanych z województwem opolskim, realizujących projekty artystyczne na rzecz mieszkańców województwa opolskiego; • Kultura dla rodziny - organizacja festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, wystaw artystycznych i innych imprez, o zasięgu co najmniej regionalnym, sprzyjających rozwojowi integracji społecznej; • Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; • Promocja i wspieranie kultury mniejszości narodowych i etnicznych; • Wspieranie udziału w imprezach kulturalnych i artystycznych.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DKD

10. Wspieranie i upowszechniania kultury fizycznej

Zadanie 10.1	
Nazwa zadania	Wspieranie organizacji sportowych prowadzących działalność na rzecz związków, klubów i sekcji sportowych
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST
Zadanie 10.2	
Nazwa zadania	Wspieranie zadań w sferze upowszechniania kultury fizycznej z udziałem środków ministerialnych i polskich związków sportowych
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST
Zadanie 10.3	

Nazwa zadania	Wspieranie drużyn gier zespołowych uczestniczących w rozgrywkach sportowych na poziomie ponadregionalnym
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST
Zadanie 10.4	
Nazwa zadania	Upowszechnianie kultury fizycznej w różnych środowiskach i grupach społecznych
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie klubów rywalizujących w systemie sportu młodzieżowego • Wspieranie klubów i zawodników osiągających wysokie wyniki na arenie krajowej i międzynarodowej • Wspieranie szkolenia sportowego, organizacji i/lub udziału w zawodach sportowych na poziomie ponadregionalnym. • Upowszechnianie sportów motorowych
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST

11. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Zadanie 11.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań z obszaru rolnictwa
	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa • Wspieranie tworzenie ogródków warzywnych • Rozwój sadownictwa i ogrodów działkowych • Działania na rzecz tworzenia łąk i ogrodów kwiatnych
Realizacja	Podmioty Programu
koordynacja	DWO
Zadanie 11.2	
Nazwa zadania	Prowadzenie działań związanych z opieką nad zwierzętami
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DOŚ
Zadanie 11.3	
Nazwa zadania	Działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego województwa opolskiego
	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie monitoringów lub inwentaryzacji przyrodniczych;

	<ul style="list-style-type: none"> • Odtwarzanie siedlisk przyrodniczych, tworzenie siedlisk zastępczych, reintrodukcja gatunków; • Prowadzenie działań edukacyjnych związanych z praktycznym rozpoznawaniem gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk oraz budową schronień zastępczych dla dzikich zwierząt
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DOŚ

12. Turystyka i krajoznawstwo

Zadanie 12.1	
Nazwa zadania	Turystyka i krajoznawstwo województwa opolskiego
	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność turystyczno - krajoznawcza w województwie; • Rozwój produktów turystycznych i systemu informacji turystycznej województwa; • Promowanie walorów turystycznych regionu.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST
Zadanie: 12.2	
Nazwa zadania	Ratownictwo wodne turystów w regionie
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DST
Zadanie: 12.3	
Nazwa zadania	Rozwój rowerowej turystyki krajoznawczej w województwie opolskim
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZP

13. Porządek i bezpieczeństwo publiczne

Zadanie 13.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań na rzecz zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom województwa
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska w sytuacjach zagrożenia;

	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie działań związanych z organizacją zawodów sportowo – pożarniczych; • Wsparcie instytucjonalne i infrastrukturalne.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO

14. Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji

Zadanie 14.1	
Nazwa zadania	Zwiększenie świadomości mieszkańców regionu, w zakresie tolerancji, równości oraz różnorodności społecznej
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na zwiększenie wiedzy i kompetencji osób i środowisk działających na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonej dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym; • Inicjatywy o charakterze świadomościowym, mające na celu przeciwdziałanie zjawiskom łamania praw człowieka oraz przemocy motywowanej stereotypami i uprzedzeniami; • Działania na rzecz zwiększenia wrażliwości społecznej mieszkańców regionu, na potrzeby grup zagrożonych wykluczeniem społecznym lub dyskryminacją; • Promowanie postaw szacunku i akceptacji wobec drugiego człowieka.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO

15. Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami

Zadanie 15.1	
Nazwa zadania	Wspieranie działań w zakresie współpracy międzynarodowej
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zapisów "Priorytetów współpracy z zagraniczną Województwa Opolskiego" oraz Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego 2030; • Rozwój współpracy transgranicznej, mającej na celu rozwój społeczno-gospodarczy pogranicza polsko-czeskiego, w tym euroregionów Pradziad i Silesia, promowanie umiejętności międzykulturowych wśród mieszkańców pogranicza; • Kształtowanie dobrego wizerunku województwa wśród regionów Europy i Polski; • Rozwój gospodarczy, z uwzględnieniem rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz turystyki i wymianę doświadczeń dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej za granicą oraz transfer wiedzy i technologii;

	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana doświadczeń specjalistycznych i samorządowych, m.in. w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, edukacji, ochrony środowiska, ekologii, ochrony przyrody i energetyki odnawialnej, pomocy społecznej i polityki senioralnej, poszanowanie praw mniejszości oraz integracji europejskiej; • Organizacja międzynarodowego wypoczynku dzieci i młodzieży i międzynarodowych kontaktów młodzieżowych o charakterze edukacyjnym.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	DZP

16. Promocja i organizacja wolontariatu

Zadanie 16.1	
Nazwa zadania	Promocja i organizacja wolontariatu
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie przedsięwzięć i innych wydarzeń (w tym: spotkań, szkoleń, działań doradczych, działań promocyjnych, itp.) na rzecz promocji i organizacji wolontariatu; • Rozwój oraz profesjonalizacja wolontariatu.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO

17. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Zadanie 17.1	
Nazwa zadania	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkotykowych oraz zachowań ryzykownych i/lub problemowych
Uwagi	Realizacja w oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
Realizacja	Podmioty Programu i inne podmioty uprawnione na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym
Koordinacja	DZD - PU

18. Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a ustawy

Zadanie 18.1	
Nazwa zadania	Wsparcie rozwoju instytucjonalnego i infrastrukturalnego organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów
Realizacja	Podmioty Programu

Koordinacja	BDO
Zadanie 18.2	
Nazwa zadania	Wsparcie organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów w zakresie wkładów własnych
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	BDO
Zadanie 18.3	
Nazwa zadania	Profesjonalizacja trzeciego sektora, budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja szkoleń i warsztatów; • Konsultacje eksperckie; • Działania informacyjno – edukacyjne; • Prowadzenie badań i analiz oraz tworzenie ekspertyz mających na celu rozwój potencjału trzeciego sektora w regionie; • Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń oraz integracji sektora organizacji pozarządowych; • Działanie promujące budowanie relacji z innymi sektorami.
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	Komórki urzędu i jednostki organizacyjne SWO
Zadanie 18.4	
Nazwa zadania	Realizacja przedsięwzięć w ramach Europejskiego Budżetu Obywatelskiego
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	Komórki urzędu i jednostki organizacyjne SWO
Zadanie 18.5	
Nazwa zadania	Realizacja przedsięwzięć w ramach Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego
Realizacja	Podmioty Programu
Koordinacja	Komórki urzędu i jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Opolskiego

Wykaz skrótów:

- **Podmioty programu** - organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1327.),
- **BDO** – Biuro Dialogu i Partnerstwa Obywatelskiego,
- **DEP** – Departament Edukacji i Rynku Pracy,
- **DKD** – Departament Kultury i Dziedzictwa Regionalnego,
- **DST** – Departament Sportu i Turystyki,
- **DOŚ** – Departament Ochrony Środowiska,
- **DWO** – Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- **DZD** – Departament Zdrowia i Polityki Społecznej,
- **DZP** – Departament Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu,
- **PU** – Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- **PW** – Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego ds. Wielokulturowości,
- **ROPS** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,
- **Komórki Urzędu** – departamenty oraz inne samodzielne komórki organizacyjne Urzędu, współpracujące z Podmiotami Programu,
- **Jednostki organizacyjne SWO** - jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Opolskiego, współpracujące z podmiotami Programu.

Z-CA DYREKTORA
BIURA DIALOGU I PARTNERSTWA
OBYWATELSKIEGO

Aleksandra Zwarycz